

PROGRAM ORIENTUES PËR PROVIMIN E SHËTETIT PËR MËSUESIT E GJUHËS GREKE

Το παρόν πρόγραμμα απαιτεί από τους υποψήφιους δασκάλους της ελληνικής γλώσσας να κατέχουν γνώσεις για την ελληνική γλώσσα, λογοτεχνία και πολιτισμό και τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας. Βασίζεται στα σχετικά μαθήματα του πρώτου και του δεύτερου κύκλου σπουδών.

Γλώσσα	Φωνητική - φωνολογία, Μορφολογία, Συντακτικό, Λεξικολογία, Ιστορία της ελληνικής γλώσσας
Λογοτεχνία	Αρχαία λογοτεχνία, Νεοελληνική λογοτεχνία
Ιστορία και πολιτισμός	Αρχαίος ελληνικός πολιτισμός, Σύγχρονος ελληνικός πολιτισμός – Πολιτισμός της Εθνικής Ελληνικής Μειονότητας, Ιστορία της Ελλάδας
Διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας	Διδακτική της ελληνικής γλώσσας

ΦΩΝΗΤΙΚΗ – ΦΩΝΟΛΟΓΙΑ

- ❖ Τα σύμβολα της κοινής νεοελληνικής στο Διεθνές Φωνητικό Αλφάβητο. Φωνητική μεταγραφή.
- ❖ Τόνος, επιτονισμός, προσωδία.
- ❖ Φωνήεντα. Η κατάταξή τους κατά τόπο και τρόπο άρθρωσης.
- ❖ Σύμφωνα. Η κατάταξή τους κατά τόπο και τρόπο άρθρωσης.
- ❖ Φωνητικές αλλοιώσεις. Αφομοίωση, ουρανικοποίηση, αποφώνηση φωνηέντων, συγχώνευση.
- ❖ Πάθη φθόγγων.
 - Πάθη φωνηέντων: συνίζηση, συναίρεση, έκθλιψη, αφαίρεση, κράση, συγκοπή, αποκοπή.
 - Πάθη συμφώνων: αποβολή και ανάπτυξη του γ ανάμεσα σε φωνήεντα, το τελικό ν
- ❖ Συμφωνικά συμπλέγματα.

Βιβλιογραφία

- ΜΠΟΤΙΝΗΣ Α. (2009) Φωνητική της ελληνικής, : Βασικές έννοιες φωνητικής και φωνητικά συστήματα, Αθήνα: Leader Books.

- ΡΕΒΥΘΙΑΔΟΥ Α. (2007) *Η Φωνολογία στη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας*, Αθήνα: Πατάκη,
- LADEFOGED, P. (2007) *Εισαγωγή στη φωνητική*, μετάφραση Μαρία Μπαλτατζάνη, Αθήνα: Πατάκη.

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ

- ❖ Ο σχηματισμός των λέξεων:
 - Παραγωγή
 - Σύνθεση
- ❖ Κλιτά μέρη του λόγου:
 - Το άρθρο
 - Τα ουσιαστικά
 - Τα επίθετα
 - Τα ρήματα
- ❖ Τα άκλιτα μέρη του λόγου:
 - Τα επιρρήματα
 - Οι προθέσεις
 - Οι σύνδεσμοι
 - Τα επιφωνήματα

Βιβλιογραφία

- ΚΛΑΙΡΗΣ ΧΡ. - ΜΠΑΜΠΙΝΙΩΤΗΣ Γ. (1999) *Γραμματική της νέας ελληνικής*, Αθήνα.
- ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ Μ. (1992) *Νεοελληνική γραμματική*, Αθήνα.
- ΤΣΟΛΑΚΗΣ ΧΡ., *Νεοελληνική γραμματική*, Αθήνα.
- *Νεοελληνική γραμματική της δημοτικής*, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Ινστιτούτο νεοελληνικών σπουδών. Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη, Θεσσαλονίκη 1993.
- ΜΠΑΜΠΙΝΙΩΤΗΣ Γ. – ΚΟΝΤΟΣ Π. (1967) *Συγχρονική γραμματική της κοινής νέας ελληνικής*, Αθήνα.
- Mackridge P. (1985) *The modern Greek language: a descriptive analysis of Standard Modern Greek*, Athine.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ

- ❖ Τα είδη των προτάσεων
- ❖ Οι κύριοι όροι της απλής πρότασης:
 - Το υποκείμενο

- Το κατηγορούμενο (μονολεκτικό και περιφραστικό)
- ❖ Οι ομοιόπρωτοι προσδιορισμοί:
 - Η παράθεση
 - Η επεξήγηση
 - Ο επιθετικός προσδιορισμός
 - Ο κατηγορηματικός προσδιορισμός
- ❖ Οι ετερόπρωτοι προσδιορισμοί:
 - Ο ετερόπρωτος προσδιορισμός σε πτώση γενική
 - Ο ετερόπρωτος προσδιορισμός σε πτώση αιτιατική
- ❖ Οι επιρρηματικοί προσδιορισμοί
- ❖ Το αντικείμενο:
 - Το άμεσο αντικείμενο
 - Το έμμεσο αντικείμενο
 - Το αντικείμενο που παίρνει πρόθεση
- ❖ Οι δευτερεύουσες προτάσεις και τα είδη τους.

Βιβλιογραφία

- ΚΑΛΟΔΙΚΗΣ Π. (1976) *Συντακτικό Νεοελληνικό*, Αθήνα.
- ΤΖΑΡΤΖΑΝΟΣ Α. (1928) *Συντακτικόν της νέας ελληνικής γλώσσας*, Αθήναι.
- ΤΖΑΡΤΖΑΝΟΣ Α. (1963) *Νεοελληνική Σύνταξις (της κοινής δημοτικής)*, τ. Α+Β, Αθήνα.
- ΓΙΑΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Π. Ε. (2008) *Συντακτικό της νεοελληνικής γλώσσας*, Αθήνα.

ΛΕΞΙΚΟΛΟΓΙΑ

- ❖ Λέξη και λέξημα.
- ❖ Λεξιλόγιο: ενεργό και παθητικό.
 - Το λεξικό της ελληνικής
 - Κατηγοριοποίηση με μορφολογικά και σημασιολογικά κριτήρια.
 - Κατηγοριοποίηση με κριτήρια προέλευσης: κληρονομημένες λέξεις, δάνεια, αντιδάνεια, διεθνισμοί, μεταφραστικά δάνεια, νεολογισμοί.
- ❖ Εννοιακές σχέσεις των λέξεων: συνωνυμία, αντίθεση, πολυσημία, ομωνυμία, παρωνυμία
- ❖ Επέκταση και εξειδίκευση της σημασίας: μεταφορά, μετωνυμία, παλαιωνυμία.
- ❖ Φρασεολογισμοί
- ❖ Ποικιλότητα στην υπόσταση και χρήση των λέξεων
 - Περιθωριακά λεξιλόγια
 - Ειδικά λεξιλόγια
 - Η διπλή γλώσσα

Βιβλιογραφία

- ΕΥΔΟΠΟΥΛΟΣ, Γ. (2008) *Λεξικολογία*, Πατάκη, Αθήνα.
- ΜΟΤΣΙΟΥ, Β. (1994) *Στοιχεία λεξικολογίας: εισαγωγή στη νεοελληνική λεξικολογία*, Εκδ. Σαββάλας, Αθήνα.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- ❖ Βασικές έννοιες:
 - Η ινδοευρωπαϊκή καταγωγή της ελληνικής
 - Οι γειτονικές ινδοευρωπαϊκές γλώσσες
 - Προελληνικές γλώσσες
- ❖ Μυκηναϊκή
- ❖ Οι διάλεκτοι:
 - Η διαίρεση των ελληνικών διαλέκτων
 - Αττικοϊωνική
 - Αρκαδοκυπριακή
 - Αιολική
 - Δυτική ελληνική
 - Παμφυλιακή
- ❖ Το ελληνικό αλφάβητο
- ❖ Γλώσσα ομιλούμενη και γλώσσα των εγγράφων:
 - Οι επιγραφές
 - Η λαϊκή γλώσσα
 - Η κρατική γλώσσα και η κοινή γλώσσα
- ❖ Το γλωσσικό ζήτημα

Βιβλιογραφία

- ADRADOS, F. R. (2003) *Ιστορία της ελληνικής γλώσσας (από τις απαρχές έως τις μέρες μας)*.
- ΑΝΔΡΙΩΤΗΣ Ν. Π. *Ιστορία Της Ελληνικής Γλώσσας (Τέσσερις Μελέτες)*. [1995] 2003.
- BROWNING, R. *Medieval And Modern Greek*. 1983, 2η Έκδ.
- HOFFMANN, O. DEBRUNNER, A. & SCHERER, A. (1983) *Ιστορία της ελληνικής γλώσσας*.
- EIDENEIER, H. (2004) *Όψεις της ιστορίας της ελληνικής γλώσσας από τον Όμηρο έως Σήμερα*.
- HORROCKS, G. (1997) *Greek: a History of the Language and its Speakers*. Addison Wesley Publishing Company.
- ΚΑΨΩΜΕΝΟΣ, Σ. Γ. [1985] (2003) *Από την ιστορία της ελληνικής γλώσσας (η ελληνική γλώσσα από τα ελληνοιστικά ως τα νεότερα χρόνια. Η ελληνική γλώσσα στην Αίγυπτο)*.
- ΚΟΠΙΔΑΚΗΣ, Μ. επιμ. (1999) *Ιστορία της ελληνικής γλώσσας*.

- ΜΠΑΜΠΙΝΙΩΤΗΣ, Γ. [1980] (2002) *Συνοπτική ιστορία της ελληνικής γλώσσας (με εισαγωγή στην ιστορικοσυγκριτική γλωσσολογία)*.
- ΤΟΝΝΕΤ, Η. (1996) *Ιστορία της νέας ελληνικής γλώσσας*.
- ΧΡΙΣΤΙΔΗΣ, Α.-Φ., επιμ., (2001) *Ιστορία της ελληνικής γλώσσας: από τις αρχές έως την ύστερη αρχαιότητα*.
- ΧΡΙΣΤΙΔΗΣ, Α.-Φ. (2005) *Ιστορία της αρχαίας ελληνικής γλώσσας*.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

- ❖ Το ομηρικό έπος.
 - ο Ιλιάδα και Οδύσσεια.
 - ο Υπόθεση και δομή.
 - ο Το ομηρικό πρόβλημα. Γλώσσα και ύφος.
 - ο Ο επικός κύκλος.
- ❖ Η αρχαϊκή εποχή.
 - ο Το διδακτικό έπος .Διδακτική ποίηση. Ησίοδος .
 - ο Παλαιότερη λυρική ποίηση. Αρχές και είδη. Ύμνος. Ελεγεία. Σόλωνας. Λεσβιακό μέλος. Χορική ποίηση.
 - ο Λαϊκός αφηγηματικός πλούτος
 - ο Θρησκευτική Λογοτεχνία.
 - ο Αρχές της φιλοσοφίας.
 - ο Ώριμος αρχαϊκός λυρισμός. Θέογνης, Ανακρέοντα. Χορική λυρική ποίηση.
 - ο Η οντολογική φιλοσοφία στο τέλος της αρχαϊκής εποχής.
 - ο Αρχές των επιστημών της ιστοριογραφίας.
 - ο Οι αρχές του δράματος. Η τραγωδία. Η κωμωδία. Αριστοφάνης.
- ❖ Η ακμή της ελληνικής πόλης.
 - ο Αρχή και ακμή της κλασσικής εποχής. Αισχύλος. Σοφοκλής. Η υπόλοιπη ποίηση. Ο Δάμωνας, ο θεωρητικός της μουσικής. Ηρόδοτος. Άλλοι ιστοριογράφοι. Φιλοσοφία.
 - ο Ο διαφωτισμός και οι αντίπαλοί του. Οι σοφιστές και οι αρχές της έντεχνης ρητορείας. Ευριπίδης. Άλλοι τραγικοί. Η πολιτική κωμωδία. Θουκυδίδης. Σωκράτης.
 - ο Ο τέταρτος αιώνας ως τον Αλέξανδρο. Ο Πλάτωνας και η Ακαδημία. Ο Αριστοτέλης και ο Περίπατος. Η τέχνη του λόγου. Ιστοριογραφία. Δράμα. Η υπόλοιπη ποίηση.
- ❖ Η Ελληνιστική εποχή.
 - ο Η Αθήνα. Η Νέα κωμωδία. Αττική πεζογραφία. Τα φιλοσοφικά συστήματα.
 - ο Τα νέα κέντρα. Καλλίμαχος. Θεόκριτος. Απολλώνιος. Επίγραμμα. Το δράμα.
- ❖ Η Αυτοκρατορική εποχή.
 - ο Ποίηση.

- ο Πεζογραφία. Πλούταρχος. Η ακμή της δεύτερης σοφιστικής. Ιστοριογραφία και περιηγητές. Το πεζογραφικό μυθιστόρημα και η επιστολογραφία. Η δεύτερη σοφιστική στην όψιμη εποχή. Φιλοσοφία. Επιστήμες.

Βιβλιογραφία

- LESKY A. (1990) *Ιστορία της αρχαίας ελληνικής λογοτεχνίας*, μετάφρ. Α. Τσοπανάκη, 5η έκδ., εκδ. Αφοι Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη.
- CROISSET ALFRED και MAURICE. (1938) *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, μεταφρ. Ανδρ. Ι. Πουρνάρα, Αθήναι.
- P. E. EASTERLING - B.M.W.KNOX, (1994) *Ιστορία της αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, μτφρ. Ν.Κονομή, Χρ. Γριμπά, Μ.Κονομή, εκδ.Δημ. Παπαδήμα, Αθήνα.
- G. S. KIRK/J.E.RAVEN/ MALCOLMSCHOFIELD (1988) *Οι προσωκρατικοί φιλόσοφοι*, Μετάφραση Δημοσθένη Κούρτοβικ, εκδ.ΜΙΕΤ, Αθήνα, 2006 (4η έκδοση).
- ΤΣΟΠΑΝΑΚΗΣ Γ. (1983) *Εισαγωγή στον Όμηρο*, εκδ. Αφοι Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη.
- ΜΙΣΤΡΙΩΤΗ Γ. (1903) *Ιστορία των Ομηρικών Επών*, Λειψία 1867, (β έκδ.) Αθήναι.
- BALDRY, H.C. (1992)*Το τραγικό θέατρο στην Αρχαία Ελλάδα*, Καρδαμίτσα, Αθήνα.
- BLUME, H. D. (1986) *Εισαγωγή στο Αρχαίο Θέατρο*, ΜΙΕΤ, Αθήνα.
- DOVER K. 1978 *Η κωμωδία του Αριστοφάνη*, μτφρ.: Φ. Κακριδής. Αθήνα: Μ.Ι.Ε.Τ.
- MURRAY G, (1993)*"Αισχύλος. Ο δημιουργός της τραγωδίας."*, Καρδαμίτσα, Αθήνα.
- HARRISON J. E. (1996) *Προλεγόμενα στη Μελέτη της Ελληνικής Θρησκείας*, Αρχαίες Ελληνικές Γιορτές, Ιάμβλιχος, Αθήνα.

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

- ❖ Η λογοτεχνία πριν από την άλωση της Κωνσταντινούπολης (11^{ος} – 15^{ος} αι.)
 - ο Το έπος του Διγενή Ακρίτα. Η λογοτεχνία στην αυλή των Κομνηνών. Η λογοτεχνική παραγωγή μετά την άλωση της Πόλης από τους Φράγκους (1204).
- ❖ Η λογοτεχνία μετά από την άλωση της Κωνσταντινούπολης (15^{ος} - 17^{ος} αι.)
 - ο Λογοτεχνική παραγωγή σε λατινοκρατούμενες περιοχές .
 - ο Πνευματική κίνηση στα μέρη της Διασποράς και του Τουρκοκρατούμενου Ελληνισμού. Δημοτική πεζογραφία.
 - ο Η Λογοτεχνική ακμή στην Κρήτη (1570 – 1669). Κρητικό θέατρο.
 - ο Οι Κρητικές κωμωδίες. Κατζούρμπος του Γεωργίου Χορτάτση, Στάθης ,Φορτουνάτος του Μάρκου Αντωνίου Φόσκολου.
 - ο Οι Κρητικές τραγωδίες: Γεωργίου Χορτάτση,Ερωφίλη, Αγνώστου, Ζήνων, Ιωάννη Ανδρέα Τρωίλου, Ο Βασιλευς Ροδολίνος. Ποιμενική ποίηση: Το ποιμενικό ειδύλλιο Αγνώστου ,Βοσκόπουλα.
 - ο Ποιμενικό δράμα: Πανώρια του Γεωργίου Χόρτατση
 - ο Θρησκευτικό δράμα: Η Θυσία του Αβραάμ του Βιτσέντζου Κορνάρου.

- Ερωτόκριτος του Βιτσέντζου Κορνάρου.
- ❖ Ο Δέκατος όγδοος αιώνας. Νεοελληνικός Διαφωτισμός. Περίοδοι. Οι σημαντικότεροι εκπρόσωποι και το έργο τους.
- ❖ Το δημοτικό τραγούδι. Τα κριτήρια διάκρισης , η γλώσσα και η τεχνική των δημοτικών τραγουδιών .
- ❖ Επτανησιακή Σχολή και Παλιά Αθηναϊκή Σχολή.
 - Οι Φαναριώτες και η Παλιά Αθηναϊκή Σχολή. Ελληνικός Ρομαντισμός. Οι κύριοι εκφραστές στην ποίηση και στην πεζογραφία.
 - Επτανησιακή Σχολή. Γενικά χαρακτηριστικά. Κοινά και διαφορές με την Παλιά Αθηναϊκή Σχολή. Οι σημαντικότεροι εκπρόσωποι.
 - Ο εθνικός ποιητής της Ελλάδας Διονύσιος Σολωμός. Ανδρέας Κάλβος. Αριστοτέλης Βαλαωρίτης.
- ❖ Η Γενιά του 1880. Νέα Αθηναϊκή σχολή
 - Κ. Παλαμάς. Το έργο του. Βασικά χαρακτηριστικά της ποίησής του.
 - Το Ηθογραφικό διήγημα και η πεζογραφία. Οι σημαντικότεροι εκπρόσωποι.(Γ. Βιζυηνός, Α. Παπαδιαμάντης, Α. Καρκαβίτσας, Ι. Κονδυλάκης κλπ).
 - Ο Γρηγόρης Ξενόπουλος και η προσφορά του στη Νεοελληνική Λογοτεχνία.
 - Ο Ψυχάρης και το γλωσσικό ζήτημα. Α. Πάλης, Α. Εφταλιώτης.
 - Η πεζογραφία στις αρχές του 20^{ου} αιώνα. Ν. Καζαντζάκης.
 - Η ποίηση γύρω και ύστερα από τον Παλαμά. Οι σημαντικότεροι εκπρόσωποι και το έργο τους. (Κ. Κρυστάλης, Λ. Πορφύρας, Κ. Χατζόπουλος κλπ)
 - Κ. Καβάφης, Α. Σικελιανός, Κ. Καρυωτάκης και οι ποιητές έως το 1930.
- ❖ Η Γενιά του 1930 στην ποίηση και την πεζογραφία.
 - Οι σημαντικότεροι εκπρόσωποι στην ποίηση και την πεζογραφία. (Α. Εμπειρικός, Ν. Εγγονόπουλος, Γ. Ρίτσος, Ν. Βρετάκος, Α. Τερζάκης, Μ. Καραγάτσης, Ν. Γ. Πεντζίκης, Π. Πρεβελάκης, Σ. Μυριβήλης κλπ)
 - Οι νομπελίστες ποιητές Γ. Σεφέρης και Ο. Ελύτης. Τα έργα τους και τα βασικά γνωρίσματα της ποίησής τους.
- ❖ Μεταπολεμική ποίηση και πεζογραφία. Οι σημαντικότεροι εκπρόσωποι και τα έργα τους. (Μ. Αναγνωστάκης, Τ. Σινόπουλος, Κ. Δημουλά , Α. Αλεξάνδρου, Δ. Χατζής, Στρ. Τσίρκας, Γ. Ιωάννου, Β. Βασιλικός, Α. Σαμαράκης κλπ)
- ❖ Οι γενιές του 1970 και 1980. Χαρακτηριστικά. Οι σημαντικότεροι εκπρόσωποι και τα έργα τους.

Βιβλιογραφία

- ΠΟΛΙΤΗΣ Λ. (1993) *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*, ΜΙΕΤ, Αθήνα. .
- ΔΗΜΑΡΑΣ.Κ. Θ. (2000) *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας από τις πρώτες ρίζες ως την εποχή μας*, εκδόσεις Γνώση, Αθήνα.
- ΒΙΤΤΙ Μ. (2003) *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*, εκδόσεις Οδυσσέας.
- BECK H.G. (1988) *Ιστορία της βυζαντινής δημόδους λογοτεχνίας*, ΜΙΕΤ, Αθήνα.

- BEATON R. (1996) *Εισαγωγή στη νεότερη ελληνική λογοτεχνία*, μετάφραση Ε. Ζούργου – Μ. Σπανάκη, εκδόσεις Νεφέλη, Αθήνα.
- HOLTON D. (επιμέλεια) (2002) *Λογοτεχνία και Κοινωνία στην Κρήτη της Αναγέννησης*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο.
- ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗΣ Ν. (επιμέλεια) (1993) *Αρχές της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*, τ. Α' - Β', Βιβλιοθήκη του Ελληνικού Ινστιτούτου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών της Βενετίας, Βενετία.
- ΚΟΥΚΟΥΛΟΜΑΤΗΣ Δ. (1988) *Νεοελληνική Λογοτεχνία-Ποίηση* (Σταθμοί-Εκπρόσωποι), εκδ. Παπαδήμας, Αθήνα.

ΑΡΧΑΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

- ❖ Κυκλαδικός πολιτισμός: Πού και πότε αναπτύχθηκε. Κοινωνία, θρησκεία, ταφικά έθιμα, τέχνες και πολιτισμός.
- ❖ Μινωικός πολιτισμός: Κέντρα του μινωικού πολιτισμού, κοινωνική οργάνωση, θρησκεία, ταφικά έθιμα, αρχιτεκτονική, τέχνες, πνευματικά επιτεύγματα.
- ❖ Μυκηναϊκός πολιτισμός: κέντρα του μυκηναϊκού πολιτισμού,, πολιτική οργάνωση, οικονομία, τέχνες, αθλήματα, γλώσσα.
- ❖ Γεωμετρική εποχή: τέχνες, λογοτεχνία, θρησκεία, το δωδεκάθεο
- ❖ Αρχαϊκή εποχή: Τέχνες, επική και λυρική ποίηση, γέννηση του δράματος
- ❖ Κλασική εποχή:
 - Κοινωνία, Αθηναϊκό πολίτευμα, διοίκηση, τέχνες και γράμματα, εκπαίδευση, θρησκεία.
 - Σπάρτη: κοινωνία, διοίκηση, νομοθεσία, εκπαίδευση.
- ❖ Ελληνιστική εποχή: Κοινωνικό σύστημα, νεοτερισμοί, πολιτιστικό όραμα του Μεγάλου Αλεξάνδρου, γλώσσα, τέχνες, λογοτεχνία.

Βιβλιογραφία

- FRIEDEL, E. (1994) *Πολιτιστική Ιστορία της αρχαίας Ελλάδας*, (μτφρ. Δ. Κούρνοβικ), Πορεία, Αθήνα.
- BURY, J., - MEIGGS, R. (1992) *Ιστορία της αρχαίας Ελλάδος*, τ. Α', Β', Γ' (μτφρ. Ι. Τατάκη, Κ. Πετρόπουλος, Α. Παπαδημητρίου, Κ. Μπουραζέλης, Κ. Ματθαίου), Καρδαμίτσα, Αθήνα.
- HARDWICK, L.(1995) *Κοινωνική Ιστορία της αρχαίας Αθήνας* (μτφρ. Ν. Αλβανού), Κουτσούμπος, Αθήνα.
- ANDREWES, A. (1987) *Αρχαία ελληνική κοινωνία* (μτφρ. Α. Παναγόπουλος), Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα.
- CANTARELLA, E. (1988) *Οι γυναίκες της αρχαίας Ελλάδας*, (μτφρ. Π. Δημάκης), Παπαδήμας, Αθήνα.
- ΔΗΜΑΚΗΣ, Π. (1994) *Πρόσωπα και θεσμοί της αρχαίας Ελλάδας*, Παπαδήμας, Αθήνα.

- COHEN, R. (1992) *Αθηναϊκή δημοκρατία* (μτφρ. Α. Κόντος), Ειρμός, Αθήνα.

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ – ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑΣ

- ❖ Τι είναι και τι μελετά η επιστήμη της λαογραφίας. Ο σκοπός και το αντικείμενο μελέτης. Σύγχρονη ελληνική λαογραφία. Το κοινωνικό πλαίσιο και προσανατολισμοί της σύγχρονης λαογραφίας. Φορείς διάδοσης του παραδοσιακού πολιτισμού.
- ❖ Ήθη και έθιμα. Τα είδη. Επιβίωση παλαιών εθίμων. Το φαινόμενο του φολκλορισμού. Γενικά χαρακτηριστικά.
- ❖ Το λαϊκό παραμύθι. Υφολογικά και δομικά στοιχεία του παραμυθιού. Ο κόσμος του παραμυθιού. Μύθος και παραμύθι.
- ❖ Οι τέχνες στη σύγχρονη Ελλάδα: κινηματογράφος, ζωγραφική, θέατρο, μουσική.
- ❖ Λαϊκός πολιτισμός στο χώρο της Εθνικής Ελληνικής Μειονότητας. Ήθη και έθιμα. Μύθοι, θρύλοι, παραδόσεις. Οι παροιμίες και η σχέση τους με τα άλλα είδη του ποιοτικού λόγου. Λαϊκή λατρεία.
- ❖ Το δημοτικό τραγούδι στο χώρο της Εθνικής Ελληνικής Μειονότητας. Κατηγορίες. Η ποιητική του δημοτικού τραγουδιού και οι συλλογές. Τεχνική και χαρακτηριστικά.
 - Το πολυφωνικό τραγούδι και η τυπολογική του δομή. Οι ρίζες του. Μελωδική ανάπτυξη και φυσιογνωμία.
- ❖ Ιστορική και πολιτιστική προσέγγιση στο χώρο της Εθνικής Ελληνικής Μειονότητας. Διαδρομή στην ιστορία και τον πολιτισμό.
 - Αρχαίοι χρόνοι. Τα σημαντικότερα κέντρα. Η ιστορία και τα μνημεία τους.
 - Βυζαντινοί χρόνοι.
 - Ιστορία και πολιτισμός κατά την περίοδο της τουρκοκρατίας. Η ελληνική παιδεία. Τα σημαντικότερα πνευματικά κέντρα. Οι σημαντικότεροι εκπρόσωποι της λογιόσύνης και των γραμμάτων.
- ❖ Η λογοτεχνία στο χώρο της Εθνικής Ελληνικής Μειονότητας. Κατάταξη σε περιόδους. Οι βασικότεροι εκπρόσωποι. Γενικά χαρακτηριστικά.
 - Πρώτη περίοδος, η άμεση επικοινωνία με τη λαογραφία.
 - Η λογοτεχνία την εποχή της τουρκοκρατίας
 - Η λογοτεχνία μέχρι και κατά το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο
 - Η λογοτεχνία την περίοδο 1945 – 1990.
 - Περίοδος σε εξέλιξη.

Βιβλιογραφία

- ΜΕΡΑΚΛΗΣ Μ. Γ. (2004) *Ελληνική Λαογραφία*, Αθήνα : Οδυσσέας.
- ΜΕΡΑΚΛΗΣ Μ. Γ. (1989) *Λαογραφικά ζητήματα*, Αθήνα: Χ. Μπούρα.
- ΜΕΡΑΚΛΗΣ Μ. Γ. (1999) *Θέματα λαογραφίας*, Αθήνα: Καστανιώτη

- ΛΟΥΚΑΤΟΣ Δ. Σ. (1977) *Εισαγωγή στην Ελληνική Λαογραφία*, Αθήνα : Μορφ. Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.
- ΣΚΑΡΤΣΗΣ Σ, (1999), *Εισαγωγή στη λαϊκή λογοτεχνία*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.
- ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Β.Δ. (1997) *Τέχνη και τεχνική του παραμυθιού*, Αθήνα: Καστανιώτη.
- ΑΛΕΞΙΑΔΗΣ Μ.(2006) *Νεότερη Ελληνική Λαογραφία*. Συναγωγή μελετών. Ινστιτούτο του βιβλίου, Αθήνα: Καρδαμίτσα.
- ΜΠΑΡΚΑΣ Π. (2005) *Η λογοτεχνία στην Εθνική Ελληνική Μειονότητα*, Tiranë: Shblu
- ΜΠΑΡΚΑΣ Π. (2003) *Τα λαογραφικά*, Αθήνα.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

- ❖ Γεωμετρική περίοδος
 - Η κάθοδος των Δωριαίων.
 - Α' ελληνικός αποικισμός.
- ❖ Αρχαϊκή περίοδος.
 - Β' ελληνικός αποικισμός.
 - Αθήνα.
 - Σπάρτη.
- ❖ Κλασική εποχή
 - Περσικοί πόλεμοι
 - Ο χρυσός αιώνας
 - Ο πελοποννησιακός πόλεμος
- ❖ Η εποχή του Φιλίππου και του Μ. Αλέξανδρου.
 - Η Μακεδονία επικεφαλής της υπέρβασης των κλασικών γεωπολιτικών ορίων του Ελληνισμού.
- ❖ Ελληνιστική εποχή
- ❖ Διαμόρφωση και παρακμή των ελληνιστικών βασιλείων.
- ❖ Ρωμαϊκή περίοδος.
- ❖ Βυζαντινή περίοδος
 - Πρωτοβυζαντινή περίοδος. Από τη Ρώμη στη Νέα Ρώμη.
 - Μεσοβυζαντινή περίοδος. Η Περίοδος της χρυσής βυζαντινής εποποιίας.
 - Υστεροβυζαντινή περίοδος. Κλονισμός και παρακμή της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας.
- ❖ Οθωμανική περίοδος
 - Ο αγώνας των ελλήνων για ανεξαρτησία. Ελληνική Επανάσταση.
- ❖ Η Ελλάδα από την ανεξαρτησία της ως τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο.
 - Οι Βαλκανικοί Πόλεμοι (1912-1913).
 - Η συμμετοχή της Ελλάδας στον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο (1914-1918)

- ❖ Η περίοδος μεταξύ των δύο Πολέμων (1919-1939)
 - Η δικτατορία της 4ης Αυγούστου.
- ❖ Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος. Η εμπλοκή της Ελλάδας στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο.
- ❖ Η απελευθέρωση της Ελλάδας. Η προσάρτηση της Δωδεκανήσου.
- ❖ Η Ελλάδα στον μεταπολεμικό κόσμο.
- ❖ Η εμφύλια σύρραξη στην Ελλάδα.
- ❖ Η οικονομική ανάκαμψη.
- ❖ Δικτατορία και οπισθοδρόμηση. Η αποκατάσταση της δημοκρατίας και η εδραίωση των δημοκρατικών θεσμών.
- ❖ Η Ελλάδα κράτος – μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Βιβλιογραφία

- BENGSTON, H. (1991) *Ιστορία της αρχαίας Ελλάδος* (μτφρ. Α. Γαβριήλ), Μέλισσα, Αθήνα.
- ΤΣΙΜΠΟΥΚΙΔΗΣ Δ. (1989) *Ιστορία του ελληνιστικού κόσμου*, Παπαδήμας, Αθήνα.
- ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ, Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα, 1972.
- ΧΡΗΣΤΟΦΙΛΟΠΟΥΛΟΥ ΑΙ. (1997) *Βυζαντινή ιστορία*, Θεσσαλονίκη: εκδόσεις Βάνιας.
- ΖΑΚΥΘΗΝΟΥ Α.Δ. (1972) *Βυζαντινή Ιστορία*, Αθήνα.
- CLOGG R. (2003) *Συνοπτική ιστορία της Ελλάδας 1770-2000*, μτφρ. Λύδια Παπαδάκη, Μαρία Μαυρομμάτη, εκδ. Κάτοπτρο, Αθήνα.
- ΧΑΤΖΗΩΣΗΦ Χ. (επιμ.), (2002-2006) *Ιστορία της Ελλάδας του 20ού αιώνα*, 5 τόμοι, εκδ. Βιβλιόραμα, Αθήνα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

- ❖ Η διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας ως μητρικής. Βασικές αρχές και μοντέλα διδασκαλίας. Επικοινωνιακή προσέγγιση της γλώσσας.
- ❖ Διδασκαλία ανάγνωσης. Βασικές προσεγγίσεις στο μάθημα της ανάγνωσης. Πρώτη ανάγνωση (και γραφή). Μέθοδοι πρώτης ανάγνωσης. Κυρίως ανάγνωση. Διορθωτική ανάγνωση.
- ❖ Η γραφή και η διδασκαλία της. Κατατοπιστικά στοιχεία. Νευροψυχικό υπόστρωμα και εκμάθηση γραφής. Στάδιο προετοιμασίας. Ιδιόχειρη γραφή και γράμματα του τύπου. Εξελικτική διαμόρφωση της ιδιόχειρης γραφής και ειδικές δυσκολίες.
- ❖ Η διδασκαλία της γραμματικής, του λεξιλογίου και της προφοράς. Η γραμματική στα πλαίσια του γλωσσικού μαθήματος. Η θέση της γραμματικής στα Αναλυτικά Προγράμματα των σχολείων. Λεξιλόγιο και σχολική εκπαίδευση. Η νέα διδακτική της ορθογραφίας.

- ❖ Η διδασκαλία της λογοτεχνίας. Το διδακτό της λογοτεχνίας. Η φύση της λογοτεχνίας ως μορφωτικού αγαθού. Πρότυπα διδασκαλίας της ποίησης και της πεζογραφίας. Σκοποί και δεξιότητες. Βασικές μεθοδολογικές αρχές.
- ❖ Η καλλιέργεια της γλωσσικής έκφρασης, προφορικής και γραπτής. Η θέση της έκθεσης στο σχολείο σήμερα. Σκοποί και δεξιότητες. Βασικές μεθοδολογικές αρχές.
- ❖ Η διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης – δεύτερης γλώσσας. Το φαινόμενο της διγλωσσίας. Τα λάθη των μαθητών κατά την εκμάθηση της ελληνικής ως ξένης γλώσσας.

Βιβλιογραφία

- ΒΟΥΓΙΟΥΚΑΣ Α. (1994) *Το γλωσσικό μάθημα στην πρώτη βαθμίδα της νεοελληνικής εκπαίδευσης*. Θεσσαλονίκη.
- ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ Δ. (1986) *Η διδασκαλία της νεοελληνικής γραμματικής*, στο Φιλολόγος 7,
- ΜΗΤΣΗΣ Ν. (1999) *Η διδακτική του γλωσσικού μαθήματος*, Αθήνα: Gutenberg.
- ΣΠΑΝΟΣ Γ. (1998) *Διδακτική Μεθοδολογία, η Διδασκαλία του ποιήματος*, β' έκδοση προσωπική, Αθήνα
- ΤΡΙΑΝΑΝΟΣ Θ.Α. (1998) *Μεθοδολογία της σύγχρονης διδασκαλίας*. Τομ. Α' και Β', Αθήνα.
- ΜΗΤΑΚΙΔΟΥ Σ. (2005) *Η διδασκαλία της γλώσσας: Εκπαίδευση γλωσσικών μειονοτήτων*, 1^η έκδοση, Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.